

НАОЧНА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ КНИГИ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ

Козак Л.В.

Бібліотека

Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Ключові слова: інтелектуальна культура, популяризація книги, культура читання, відкритий огляд, виставка, патріотичне виховання.

На сьогоднішній день бібліотека у вирі боротьбі за читача. Сучасні інноваційні технології відсторонили книгу. Бібліотека вузу є і залишиться основним центром інформації, покликаним збирати, зберігати, надавати користувачам необхідну інформацію за їхніми запитами.

«Інформатизація в суспільстві наразі дуже активна в усьому світі, що потребує значного підвищення інформаційної культури кожної людини.. Інформаційна культура особистості стає дедалі актуальнішою і для тих, хто навчається, і для тих, хто вчить, — учителів, викладачів і бібліотекарів. Провідна роль у формуванні у користувачів знань, умінь та навичок використання сучасних інформаційних ресурсів належить, перш за все, бібліотекарям, які є фахівцями з питань задоволення інформаційних потреб, організації та управління ресурсами знань, досвіду та інформаційно-бібліотечної підтримки навчально-виховного процесу.» [5; с. 36.]

Книга пережила багато потрясінь, але з впевненістю можна сказати, що переживе і цей непростий період. Адже книга — одне з найдивовижніших і найбільших див, створених людиною. Сучасний читач не усвідомлює, наскільки цікавою і захоплюючою є читання друкованої книги, коли ти поринаєш у світ автора, бачиш, якою він її створив, відчуваєш запах книги а інтернет — це поверхнева і коротка інформація, яка тільки доповнює книгу. «Культура читання — складова частина загальної культури особистості, комплекс навичок роботи з книгою, що включає усвідомлений вибір тематики, систематичність і послідовність читання, вміння застосовувати раціональні прийоми читання.»[5; с. 35.] Завдання сучасної бібліотеки досить складне — не просто дати людині певну інформацію, а навчити цю інформацію здобувати, вміти застосовувати її, підходити до навчання творчо. Викладачі, бібліотечні працівники є тими людьми, які не просто

радять, а керують читанням. Прикро, коли викладачі розповсюджують електронний варіант книги, і у студента потреби йти до бібліотеки немає. Сьогоднішній запит читача — це навчальна література, яка необхідна для учбового процесу, студенти в основному вибирають твори, які необхідні за даною темою, а не за свідомим вибором для поглиблення знань або духовного та морального задоволення. Тому перед бібліотекою, як університетом в цілому, стоїть завдання повернути читача до бібліотеки, зацікавити його та розкрити красу і багатство друкованої книги.

Колектив бібліотеки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка широко використовує у своїй роботі наочну популяризацію книги як одну із форм культурно-просвітницької роботи. Живе спостереження та наочне сприйняття допомагає краще сприймати інформацію. Наочність дає можливість покращити навчання та отримати бажані результати. Працівники бібліотеки застосовують традиційні та креативні засоби для того, щоб бібліотека стала престижним культурно-освітнім центром. Однією із форм бібліотечної роботи є виставка, без якої неможливо уявити жодну бібліотеку. Вона не просто популяризує книгу, а й розкриває скарби бібліотечних фондів, дає можливість використати підібраний матеріал за поданою тематикою у навчальному процесі. Бібліотекарі використовують різні типи та форми для організації та проведення виставок. Хотілося б виділити серед них найяскравіші.

Одна із таких виставок була організована до Всесвітнього дня книги «Восьме диво світу». До цієї виставки провели відкритий огляд, на який запросили бібліотекарів Кіровоградської обласної організації Українського товариства сліпих (далі «УТОС»). Присутніх найбільше вразили книги, надруковані шрифтом Брайля. Про методику користування цими книгами цікаво розповіла керівник гуртка «Дозвілля» Кіровоградської обласної організації «УТОС» Андрієнко О. О. Викладачі кафедри видавничої справи та редагування зацікавились книгами шрифтом Брайля та запланували включити до навчальних планів написання курсових робіт та рефератів за цією тематикою. До цієї виставки бібліотекарями власноруч були виготовлені макети праобразів книг: вузлове письмо, глиняні дощечки, книга з «пальмових» листків, книжка-гармошка, рукописний сувій.

Наша бібліотека долучилась до проекту молодіжної секції Української бібліотечної асоціації «**Display кросинг**». Для колективу бібліотеки це стало знаковою подією, адже дата проведення промо-виставки співпала з тижнем книги, який традиційно проводиться в нашій бібліотеці. Для максимально ефективного використання можливостей бібліотеки ми

постійно проводимо екскурсії задля популяризації та залучення читачів до процесу читання. Таким чином, бібліотечна екскурсія при творчому та креативному підході переростає в комплексний, широкомасштабний захід. Враховуючи інтерес читачів до таких заходів, даний проект ми презентували у вигляді екскурсії «Книги кличуть вас крізь віки». Промо-виставку експонували в улюбленому місці студентства – аванзалі. Таким чином, бібліотекарі врахували інтереси креативної молоді. Другий етап промо-виставки співробітники підготували у більш традиційному (для бібліотек) форматі – у залі для науковців. Хочемо розповісти детальніше про ідею та втілення даного проекту. При підготовці промо-виставки ми максимально врахували вікові чинники, наукові інтереси різних категорій читачів. А для книжних гурманів було запропоновано трьохступеневу піраміду «Розвитку книги».

Крім книжкових виставок, у своїй роботі використовуємо відеопрезентації. Одна з таких відбулася до Всеукраїнського дня бібліотек **«Бібліотека — свідок і творець історії»**

Скарби історичних традицій та мудрість козацької доби розкриває виставка **«Козацькому роду нема переводу»**. Експозиція дає змогу розгадати загадки козацьких характерників, пізнати таємниці бойових мистецтв України, заглибитись у хронологію літописів; відчувати у власній душі дух цієї славної епохи. Виставка ілюстрована атрибутикою та світлинами на тему козацької доби.

Складовою частиною виставкової роботи в бібліотеці є віртуальні (електронні) виставки. Перевагою таких виставок є те, що відвідувачі можуть отримати повну інформацію з даної теми без поспіху, у зручній для них час.

Частиною просвітницької роботи бібліотеки є національно-патріотичне виховання. Воно спрямоване на формування у студентської молоді поваги до державних символів, історії, культури і мови України та на розуміння єдності і цілісності України. Одним із засобів патріотичного виховання є наочність. У кожному читальному залі та на абонементних бібліотекарі облаштували «патріотичні куточки», що нагадують відвідувачам про основні символи нашої держави. Співробітники бібліотеки власним прикладом прищеплюють любов та повагу до споконвічних традицій українців, зокрема національного одягу. Для нас вже стало традиційним проводити виставки, презентації та ознайомчі лекції у вишиванках. І це не данина моді, а свідомий вибір.

Восени минулого року було організовано благодійну акцію «Україна починається з тебе». В рамках цієї акції бібліотекарями протягом місяця були виготовлені власноруч в національних кольорах ляльки-мотанки, маківки, ланцюжки, брошки, брелоки. Активно залучалися до неї не тільки студенти нашого навчального закладу, а й учні та

педагогічний колектив ЗОШ № 20 та учні педагогічного ліцею. Після закінчення роботи був проведений ярмарок з розпродажу виготовленої продукції. Кошти спрямували на підтримку українських військових, які перебували в зоні АТО. Під час плетіння маскувальних сіток для вояків української армії робота з патріотичного виховання набула нових обертів. Втішало те, що студенти та учні приходили з власної ініціативи, без примусу. І це, на нашу думку, найкращий показник самовизначення молоді. Вони не залишаються байдужими до проблем в державі. Допомога армії не обмежувалась тільки маскувальними сітками. Для окремого 3-го полку бібліотекарі, студенти спеціальності технологічної освіти фізико-математичного факультету університету та студенти Кіровоградського професійного коледжу побутового обслуговування шили теплу білизну та аптечки. Колектив бібліотеки долучився до акції «Тепле слово солдату», яку організувала редакція газети «Голос України». Усі бажаючі приносили малюнки та листи з побажаннями захисникам.

До Дня Перемоги бібліотекарі підготували тематичні виставки, якими нагадали нинішньому поколінню про страшні та трагічні наслідки Другої світової війни. Виховання молоді можливе на кращих прикладах життя борців за створення української державності, а також є одним із найбільш важливих шляхів формування історичної пам'яті. Таке патріотичне виховання студентської та учнівської молоді сприяє їхньому самовизначенню.

До Міжнародного Дня захисту дітей колектив бібліотеки, спільно з учнівською молоддю, провели благодійний ярмарок «Захисти дитину», на якому були представлені вироби, виготовлені своїми руками. Зібрані кошти з продажу передані на реабілітацію хлопчика Микити Міняйленко (2007 р. н.). Він виховується у дитячому будинку сімейного типу родини Сергія та Світлани Бутейкіних у селі Покровське, що на Кіровоградщині. Ще до влаштування до дитячого будинку у віці двох років Микита отримав важку травму – хімічний опік (отруєння марганцем слизової порожнини рота, язика, стравоходу і гортані). Діагноз: післяопіковий рубцевий стеноз гортані, глотки і стравоходу. Микиті вже зробили кілька операцій: спеціалісти національної дитячої спеціалізованої лікарні «ОХМАТДИТ» частково відновили прохідні можливості гортаноглотки й стравоходу, щоб дитина могла дихати. Хлопчику зробили ряд операцій в Білорусії по відновленню гортані. Проте, попереду ще складний шлях лікування та реабілітації дитини.

Бібліотекарі і надалі будуть використовувати в своїй роботі нові методи та форми популяризації книги, організовувати різні акції та масові заходи, займатися національно-патріотичним вихованням сучасної молоді. Кожного дня словом і ділом доводити, що ми

– українці, і в єдності наша сила.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дубовик О. Пізнання світу через книгу / О. Дубовик // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 4. – С. 35-36.
2. Красножон В. М. Формування інформаційної культури дітей в електронну еру / В. М. Красножон // Шкільна б-ка. – 2012. – № 3. – С. 35-37.
3. Мороз Л. Ф. Популяризація краєзнавчої літератури в Зіньківській районній ЦБС Полтавської області / Л. Ф. Мороз // Бібл. планета. – 2010. – № 4. – С. 32-33.
4. Пащенко М. Популяризація сучасної української книги, налагодження ділових контактів / М. Пащенко // Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 8. – С. 48-50.
5. Проценко Т. Формування інформаційної культури користувачів / Т. Проценко // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 3. – С. 34-38.
6. Чічкан Т. М. Виховуємо любов до читання / Т. М. Чічкан // Шкільна б-ка. – 2012. – № 5. – С. 87-90.
7. Щербак Л. С. Ази читацької майстерності / Л. С. Щербак // Шкільна б-ка. – 2012. – № 7/8. – С. 57-58.